

Rakstu sērija „NVO fonds Latvijā”

Aprūpes pamati sociālā darba speciālistiem darbam ar pacientiem

Ginta Kalniņa, Latvijas Samariešu apvienības komunikācijas speciāliste
(26317192, 67518151 ginta@rsa.lv, www.rsa.lv)

Notiekot pārmaiņām Latvijas veselības aprūpes sistēmā – tiek optimizēta slimnīcu darbība un pacientu ārstēšanā lielāks uzsvars ir uz ambulatoru aprūpi, ne stacionāru ārstēšanu – pieaug nepieciešamība pēc sociāla darba speciālistiem, kas dodas uz mājām pie pacienta un veic vajadzīgo aprūpi. Latvijas Samariešu apvienības īstenotā projekta „Aprūpes pamati sociālā darba speciālistiem darbam ar pacientiem ar diagnosticētām hroniskām slimībām”

mērķis ir paplašināt iespējas sociāla darba veicējiem pilnveidoties un iegūt profesionālo kvalifikāciju, lai piedāvātu kvalitatīvu sociālo aprūpi un rehabilitāciju akcentējot tieši specifisko zināšanu un prasmju pilnveidošanu, lai veiktu aprūpi, kuras nepieciešamību izraisījušas vai ietekmē pacientu veselības problēmas.

Projekts ir vērienīgs, jo tā ietvaros tiek veidota jauna apmācības programma, apmācīti pasniedzēji un **iecerēts kvalificēt ap 800 sociālo darbinieku septiņās Latvijas pilsētās un novados** – Rīgā un Ogres, Ventspils, Rēzeknes, Mālpils, Kuldīgas un Daugavpils novados. Speciālisti būs sagatavoti nepieciešamības gadījumā pielietot gūtās zināšanas un prasmes īpaši cilvēkiem ar hroniskām slimībām vai klientiem, kuri atkopjas adaptācijas periodā. Piepildīt projekta ieceres iespējams ar Latvijas Samariešu apvienības (LSA) speciālistu zināšanām un EEZ un Norvēģijas valdības divpusējā finanšu instrumenta atbalstu.

Speciālistu sagatavošanas projekts aizsākts 2010.gada janvārī un šobrīd norit pirmā projekta fāzē, kad tiek apkopota informācija un sastādīta apmācības programma. Tāpat tiek strādāts pie projekta datu bāzes veidošanas, kurā būs pieejama informācija par mācību programmu apguvušiem sociālā darba speciālistiem, kas būs nozīmīgs instruments turpmākā sociālās aprūpes organizēšanā. Projekta eksperts Igors Ivanovs, ilgstošs un pieredzes bagāts LSA darbinieks, veido mācību programmu, kas tiks licenzēta un būs piemērota speciālistu sagatavošanai arī pēc šī projekta ieviešanas.

Rakstu sērija „NVO fonds Latvijā”

Lai izveidotu pilnvērtīgu mācību programmu, Dr. Ivanovs devās pieredzes braucienā uz Hamburgas sociālo dienestu tīkloties ar jomas profesionāļiem, iepazīstot Vācijas sociālās palīdzības sistēmu un guva idejas sociālā darba speciālistu skolā *Berufsschule für Altenpflege*. Programmas sagatavošanas gaitā rīkotas tikšanās ar sociāliem darbiniekiem, apzinot un analizējot viņus interesējošās pacientu aprūpes tēmas. Dažu projekta mēnešu laikā arī veiktas apjomīgas profesionālās literatūras studijas, veidoti vizuālie materiāli apmācības kursam, strādāts pie rekomendāciju brošūras un apmācības programmu paredzēts pabeigt līdz 2010.gada maija mēnesim. Pēc programmas un mācību telpas sertificēšanas tiks apmācīti pasniedzēji un no jūnija līdz novembrim notiks mācību kursi sociālā darba speciālistiem. Decembrī notiks noslēguma konference, kurā tiks pārrunāta projektā gūtā pieredze un ieguvumi.

Jautāts par projekta nozīmi, projekta eksperts Dr. Igors Ivanovs atbild: „Daudzi sociālie darbinieki strādājot ar hroniski slimiem pacientiem neapzinās problēmas, kuras var izraisīt slimību gaita. Prakse pierādīja, ka daudz vieglāk iespējams izvairīties no komplikācijām, veicot attiecīgus profilaktiskus paņēmienus, kā ārstēt tad, kad komplikācijas ir jau izveidojušās. Tā, piemēram, izgulējumu profilaksei ilgstoši guļošiem pacientiem nepieciešami veikt regulāru pacienta pozas maiņu. Ģimenes ārsts vai medicīnas māsa nevar veikt tik biežu pacienta apmeklējumu. Tādu aprūpi var veikt sociālais darbinieks vai radnieki. Mācību programmā tiek piedāvātas izgulējumu profilakses metodes, dažādu pozu varianti. Visus paņēmienus var pielietot mājas apstākļos. Mācību kursā tiek apskatītas arī citas sastopamākās problēmas, kas var būt pacientiem ar hroniskām slimībām. Analizētas problēmu rašanās iemesli un doti problēmu risināšanas varianti. Ir arī apskatīti anatomijas, fizioloģijas un patoloģijas pamati, kas dod iespēju šo kursu noklausīties arī tiem cilvēkiem, kuriem nav anatomijas un fizioloģijas priekšzināšanu. Noklausoties šo kursu sociālie darbinieki vai pacientu radnieki var efektīvi veikt aprūpi un profilaktiskus pasākumus hroniski slimiem pacientiem. **Šobrīd pasaules medicīnā ir atzīts, ka profilakse un ārstēšana ambulatorā līmenī ir daudz efektīvāka un finansiāli izdevīgāka, kā ārstēšana slimnīcā.** Pēc kursa noklausīšanās sociālie darbinieki samazinās komplikāciju skaitu un uzlabos ārstēšanas rezultātus veicot profilakses pasākumus mājās. Tas dos pozitīvu ieguldījumu gan sociālajā jomā, gan ekonomikā, jo rezultātā samazinās valsts izdevumus pacientu ārstēšanai.”

Rakstu sērija „NVO fonds Latvijā” ir tapusi biedrībai „Latvijas Pilsoniskā alianse” (eLPA) sadarbojoties ar NVO fonda grantu saņēmējiem un Norvēģijas Karalistes vēstniecību Latvijā, Sabiedrības integrācijas fondu. Rakstā paustā informācija atspoguļo tās autora uzskatus un par tā saturu pilnībā ir atbildīgs konkrētā raksta autors. Rakstu sērija tiek veidota Eiropas Ekonomikas zonas (EEZ) un Norvēģijas finanšu instrumentu NVO fonda izvērtēšanas pasākuma ietvaros, kas notiks **2010.gada 28.aprīlī** Rīgā. Pasākumam „NVO fonds Latvijā” ikviens interesents varēs sekot līdzi video tiešraidei tiešsaistē: www.delfi.lv, www.lsif.lv, www.nvo.lv